

Emgann spontus Verdun !

46 B

Var don : « Paotret Ploum »

22

1
Frailh a ra ma c'halon em c'hreiz gant ar spont ag ar glac'har,
Dirag eur brezel ken direiz en tre Poblou an Douar :
An Urop en goad ag en tan ! dre holl berniou tud maro !
Ag an drail a zalc'h heb lehan ; pebeuz planeden garo !

2
Ar c'hoss Allmantet anwazuz, ourgouilluz, tud a vicher ?
Gant armou prientel en kuz, divent, terr a diniver !
O deuz laket an tan dre holl : goassa reuz, pebeuz kollou !
Ar Bed a beurz an dud diroll 'zo en Klemm ag en kanvou !

3
Prestik a vo daou vloa, tud kaez, ma strakaez ar c'hanollou,
Ma vaer holl beuzet en enkreiz, ma koe tud a zruilladou !
A bepred, goassoc'h wit biskoaz e telc'her de n'em daga
Gant a beb seurt armou ken goaz ! a lak ar Bed da grenn !

4
War vôr, en aer, dindan an dour, en loullou don en douar
A zo stignet pechou treilour, a ra reuveulzi dispar ;
Ar seurt ne oa biskoaz gwelet gant tudou kaez ar Bed-man
Ker skrijuz, ma vefte laret 'vemp holl war eur pez volkan !

5
Rag ne oar den pegoulz, siwaz ! vo gant ar maro falc'het :
Gwelit al listri ouarn braz prim da fonz ar môr kasset.
Gant eun tenn-min pe eul lestr fall, kuzet klenk dindan an dour,
Ag a ve dalc'hmad o c'hedal, prest da skei an taol treilour.

6
Sonjit er baloniu ken grôz, gret gant ar Brussianet,
Da skei war bro Franz a Bro-Saoz bombjou yud a miliget,
Ag a lac'h muioc'h a dud koz ; merc'het kaez a bugale !
C'hoaz e lar an dud fall penoz e m'aint holl a beurz Doue ?

7
Daoust a Doue 'laraz biskoaz, da Willou na da dud all,
Dêvi na müntra tud dinoaz, kaout kement a ijin fall
Da bistria betek an aer gant gâz louz 'n'eur vögassen,
Na da flista lân ag elher en trem an enebourien ?

8
Koulskoude kaer o deuz c'hoari 'vo red dê 'vo ked gwel bell
Goulen ar peoc'h ag êchui, pe gant dienez mervel ;
Rag ar môr braz, digor demp-ni, a zo deze zêret krenn,
M'ar dint rediet da zêbri heñ poaz, irvin, bara brenn :

9
Gwelit perag eo red dê c'hoaz, kentoc'h wit dont da blega.
Araog ma voint tre war an noaz, skei stard an taol diveza
Laket oc'h oll nerz war eun dro, (dissimuli n'eint ked skwiz ?)
Da glask dont kousto pe gousto, dre surpren, betek Pariz.

10
Setu perag kement a vec'h dirak Verdun noz a de,
Lêc'h e kollont o klask an trec'h berniou tud bemde-bemde ;
Lêc'h e m'aintremen daou viz-so o klask dont ouzün a bênn,
M'ar d'e laket ar vro tro-zro tud ag all en eur yoden !

Gwelit-ta, kaer o deuz rei bec'h, en Franz na vaer ked kousket ?
Lêc'h en ho Bro 'zo krôz a nec'h : rag bep taol a veint kousket :
Dreist-holl pagreinch hom « Soasant kuz », rouanez ar c'hanollou !
Neuze kanfardet ar c'Homprinz 've laket prim en stripou (! ?)

23
Ken imoret hint er wech-ma, goude gwelet sklaer ho c'hont,
A kaer e m'eump drasta ! lac ha bepred et telc'hont da zout ?
Boutet gant pennou foll d'an tan, lêc'h a veint falc'het a grenn ;
Gwech a ve na chom ked unan, skubet holl en eur rengen ! !

24
Kaer o denz-ta koll berniou tud, skei dir, ouarn, dour bervet,
Beza fall, iifrontet a yud, dreist Verdun deufont kamet :
Pa na voint ken wit bouta raog vo gret de mont war ho c'hiz
Ken prim ag er c'henta taol-krog, pa oaint bed tost da Bariz.

25
Met da c'hortôz, pegen euzuz ! aman koulz ag el lêc'h all,
Gwelet lac'haegou spontuz ! a beurz rumou tud ken fall ;
O d'oe laket stard en ho fenn gouarn poblou an Douar,
A pe deuz kavet eun harz krenn, rengo plada hep mar.

26
Ho nerz a zalc'h da izellad ; pobl all tamm sizianz ennê ;
Lêc'h ni, daoust ma z'omp harpet mad, a ra mignonet bemde :
Ar Portugal, an Itali 'zo reuket en hom c'hever ;
Kalzall heneb ar Warizi 'zo prest d'ober ho dever.

27
Gwelit en Rom, Londrez, Pariz, tud an « Emglêo » destumet,
Da rei ho gir ag ho diviz, war an hent a vo c'heuillet ;
Da ziskwell sklaer dirag ar Bed nerz hom gwir Unvuziez,
O touet na vo peoc'h ebed ken a vemp trec'h assamblez !

28
Kaer a n'eo ken Gwillou rei bec'h gant he daoliou penn-follet
Ar Gwir, ar Furnez a vo trec'h d'ar Gaou, d'an Dislealdet ;
Ma c'hellomp dre holl evit mad beva gant peoc'h a frankiz !
O laket eun liñal war droad ar brezellerien iskiz ! ?

29
Gwelit ? peo soñtel Guillou Daou war an taol n'eo prientel ;
A yêlo pobl ag all d'an traou ! gant an Otrichianet ;
An Turket, he vignonet louz a rento prest ho lue ;
Bemde ve gret de mont a souz ; ar Bulgaret yel ive.

30
Tostad a ra an devez kaer ma renko gant he vab kri,
Ourz koz an Otrich he gomper, a sultan losk an Turki,
Renta kont d'ar Bed a d'an Env ? deuz kement a fallente !
Müntrêrez, goad ruillet en ven ! dre fougez a follente.

31

Tirage différent de celui d'Ollivier

11
Eno, kalz gwassoc'h wit chass-klanv, e tirollont a verniou,
Gant p'oge! c'hoer-foll, hili-dân, flamou neïrol a minïou
Baloniou, kanoliou ken Lraz a strink bombchou a bep lu,
Ma lekont beteg koajou glaz, holl em poultr ag en ludu!

12
Sonjit eur pezh poutouarn rond, leun a zir ag a ouarn,
A ra kement a drouz o tond, ken a yud an diou-skouarn,
A ra deoc'h eun toul lec'h ma koez da lonka seiz a gozek
A zisprad tier, pejou gouez, o sklap kwit vel eun tousek!

13
Sonjit bomchou a bep seurt vent, vel ar grizil o koeza,
A c'hrill an holl draou war ho hent, deu warnoc'h a greiz-holla.
Leusket pell gant an diou arme, vel en eun diluj a dân!
Ma ve kreuvet deoc'h ho tranche, oc'h mouget paket dindan!

14
Sonjit deoc'h c'hoaz beza tapet en kreiz eur seurt korventen,
Em mesk ar pri, an traou draillet, er môget ag er boultren,
Bouzalet mik gant an tennou, boulij yud o fraonwal,
A ra trouz vel ar c'hurunou! penoz hellout n'em diwal!

15
Sonjit eo red deoc'h chom eno, war c'hed, hep kousket morse,
Daou ha tri de; kristen war dro da rei deoc'h tamm na banne.
C'hoaz kerkent a ma vo echu d'ho c'hanolliou da strakal;
E saillont warnoc'h a bep lu, gant a bep seurt armou all:

16
Sonjit gwelet o tont gant mall, 'trezek ennoç'h a vil vern,
Tud fuloret en eur youfal, vel diaouliou an isern!
Daou-t ma n'och ked unan deuz dek, allaz! red vo n'em stropa;
Derc'hel ho krog, skei a skei c'hoek, pep-hini deuz he wasa!

17
Dâl ked din kanta penn-da-benn ar pezh a dremen neuze;
Kement o deuz dalc'het ho feun 'zo prest da zailla warne;
Ar vayonêez 'vei en dro? .. Met leuskomp hor c'hanolliou
Da skei araog, breman d'hom zro, mindraill dê war ho genou.

18
Gwelit bombchou demp o kreui en ho c'hreiz a villero?
Brêvet hint en despet d'ho fri (!) a strinket pell en tammo:
Ezel distag, penn, brec'h a gar, a weler o tarnijel!
A prestik dre holl an douar na vo mel eur pezh karnel!

19
Rag sonjit er rumou neve dissillet a dôkado;
Dao! d'an cil bern war egile! vel dorna kêrc'h gant freillo! ?...
Ag eur skeudennik c'hwi p'o bed demeuz ar pezh a dremen
Dirak Verdun war dek, lëo c'hed, vit harz an encbourien.

20
Biskoaz n'o deuz rôet taol-krôg ken goaz ag eman, kredet?
Gant ho berniou tud stôg a stôg deuz ho gwella zoudardet;
Kasset gante vel loenet mud, di-kurpul mad da zrailla!
Vel pa raefen forz deuz ho zud, heb divêroud eun netra.

21
Sellit ar bern dispignou foll? gret gant an dud dissakret,
Goude ma kendelc'hont da goll! red a vevant trelatet?
Rag dindan heiz de d'an hirra 'dije Verdun, e meze,
A setu daou viz leun dija? c'hoaz e m'aint pell a c'hane!

Gret a vo dezan henn em ber, gant ar boblou zioul a mad,
Vel a oa gret da Lusifer pa n'em zavaez dreist an Tad:
Pa vel 'oa gret, neuz ked gwel hell da Vonapart koz, timad:
Petra dâl da bennou diboel lakel skwill kement a oad?...

32
Malloz-ru d'an telf-dourien! d'ar c'higërien digalon,
'Zo kiriek da ger braz anken, da ganvou a da spouren!
A vo barnet da virviken dirak garnellou spontuz!
O deuz gret a gorfou kristen! dre eur brezel ken mezuz!

33
Pegen kabluze eo dê gwelet, tro-rond war lein pep tached
Korfou paour deuz ho feurz koet a villerou penn-da-benn?
Siwaz! evidomp, deuz hom re 'zo tiset meur a hini:
Leromp eur beden evite, a rentomp dê meulodi!

34
Ya, rentomp enor, me o ped, d'hom zoudardet kalonêk,
Maro vit frankizou ar Bed! flastret gant diou bobl lorc'hek;
Rag eveltomp, n'heb 'zo taget a renk trec'hi pe vervel!
Ag er penn kenta, miguonet, m'an potret stard Breiz-Izel!

35
An Allmantet kriz renk anzae e z'eo Ni 'ar re wella!
Krena'reont em pep taol-chao renkout ouzimp n'em stropa;
Gouvezout a reont pell zo, Brêtonet war an Dachen,
Zo bepred krenv vel an dêro! a na dreitourfont biken!

36
Em pep stourmaden pa ve bec'h, bepred e rôont al lanz,
Vel en Dixmut ag em pep lec'h, da armeou bro gaer Franz!
Ma voint ivez er penn kenta en deiz ma m'omp al lôre,
A ze deuo prestik brema: na pebeuz lorc'h en deiz se!

37
Kemêromp-ta fizianz, tud ker; rag bed eo ar pep gwassa; —
Hom zud a ziztroio d'ar gear pa zontfer an neubeuta;
Ar re vo koet vit ar Vro, war an Dachen a Enor!
A vezo meulet ho hano! war leor kaer braz an Histor!!

38
Homan 'vo bed eur gentel vad, dreist holl d'ar boblou noazuz,
Da zont goude de nem glêvad da laket ar peoc'h paduz;
D'harz ar brezellou em pep stum, o c'heuil ar memeuz reolien;
Ag hom bugale rûm da rûm 'vo êvruz da virviken!

39
Da c'hortoz kendelc'homp bepred reiz war an hent a enor!
A kesomp dre holl war ar Bed! brud vad deuz paotret Arvor?
Oc'h ober, evel a viskoaz, hom deveriou penn-da-benn:
Goad Breizad n'ê ked maro c'hoaz! a ne raio birviken!

40
Kalon! a sec'homp hon daolou dirag ar Walen galet:
Barek homp war baotret Gwillou! prestik ni vo digollet;
Kemêromp eta nerz a fe, a bevomp en esperanz,
A gopomp holl a nerz ine? « Ra vevo c'hoaz Breiz a Franz!! »